

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ В МЕДСЕСТРИНСТВІ – ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ

С. О. Ястремська, О. С. Усинська, І. Я. Господарський, Н. І. Рега

Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

У статті висвітлено питання забезпечення навчання на відстані за допомогою сучасних технологій, що зараз називається дистанційною освітою. Проаналізовано перші результати впровадження дистанційного навчання в Інституті медсестринства Тернопільського державного медичного університету.

DISTANCE LEARNING IN NURSING – THE FIRST RESULTS OF INTRODUCTION

S. O. Yastremska, O. S. Usynska, I. Ya. Hospodarskyi, N. I. Reha

Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky

The article describes the issue of providing education at a distance with the help of modern technology, that is distance education. The first results of implementation of distance education in Nursing Institute of Ternopil State Medical University are analyzed.

Вступ. Дистанційною освітою називають метод навчання, при якому викладач і студент розділені відстанню і/або часом, а обмін інформацією відбувається за допомогою різноманітних методів передачі даних [2,3]. Таку форму освіти можна вважати середнім між звичайною очною освітою та заочною формою навчання – перебравши усі переваги навчання заочного – можливість навчатися у зручний час, без відриву від роботи, за індивідуальним графіком, – вона усунула його недоліки – відсутність контакту викладача і студента та їх взаємозв'язку.

Сьогодні існує велика кількість платформ, що забезпечують повноцінне навчання без фізичної присутності студента у навчальній аудиторії [2]. У випадку синхронного дистанційного навчання викладача і студента розділяє лише відстань, а сучасний відеозв'язок забезпечує ефект присутності та повноцінне спілкування, причому багатостороннє – тобто студент може спілкуватися як з викладачем, так і з іншими студентами.

При асинхронному навчанні викладач і студент працюють у різний час, і пряме спілкування у даному випадку обмежене. Проте залишається можливість спілкування з іншими студентами у чат-кімнатах, де викладач може виступати модератором дискусії. Функція викладача при асинхронному навчанні полягає у повноцінному забезпеченні студента усіма матеріалами для освоєння дисципліни – літературою, презентаціями лекцій, аудіо- та відеозаписами.

Дистанційне навчання є вигідним як для навчальних закладів, оскільки дозволяє зекономити кошти – немає необхідності у додаткових приміщеннях, гуртожитках, менші затрати праці викладачів, – так і для студентів, що отримали змогу повноцінно навчатися у зручний для них час, поєднуючи навчання з робочими обов'язками [4].

Основна частина. Тернопільський медичний університет став першим медичним закладом освіти в Україні, що започаткував дистанційне навчання для отримання освіти медсестри-бакалавра, а потім – і магістра. Перші дві групи студентів отримали дипломи медсестер-бакалаврів у червні 2011 року, і зараз в нас на дистанційній формі

навчається 199 студентів, як з України, так і з Канади та США.

Методика дистанційного навчання передбачає створення для студента скриньки на поштовому сервері університету та надання йому доступу до всіх навчально-методичних матеріалів – тобто навчальних програм, методичних вказівок, матеріалів для підготовки до лекцій і практичних занять, презентацій лекцій. Окрім того, можливе безпосереднє спілкування студента із викладачем у системі відеозв'язку «Skype». Контроль знань студентів здійснюється за допомогою тестових запитань у системі Moodle та вирішення ситуаційних завдань/теоретичних запитань, надісланих викладачем до кожного заняття на електронну пошту.

Перед початком дисципліни викладач надсилає студентам групи повідомлення про початок вивчення нового предмету і вказує, які матеріали для його освоєння студент може знайти на сайті університету. Для отримання оцінки за кожне практичне заняття студент повинен дати відповідь на запитання, отримані від викладача на особисту скриньку, і на тестові запитання до даної теми.

Така методика діяла протягом перших 2-х років. Після першого випуску ми провели аналіз ефективності методики і практичності її використання.

Більшість наших студентів є людьми, які працюють за спеціальністю і отримують диплом бакалавра для покращення свого становища на роботі. Значна їх частина проживає у Північній Америці, часова різниця з якою становить 7–9 годин. Ці факти пояснюють те, що протягом перших років роботи програми студенти досить рідко зв'язувались із викладачами через "Skype" – під час робочого дня в Україні вони перебували на роботі або у них ще була ніч. З іншого боку, лише презентація лекції дає менше інформації, аніж та ж лекція, прослухана наживо.

Тому з цього навчального року ми розпочали записування відеолекцій у спеціальному форматі, що поєднує відео з презентацією Power Point. Водночас у студентів залишається можливість прослухати цю ж лекцію онлайн через "Skype",

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисов Д. О. Дистанційна освіта в Україні // Актуальні питання дистанційної освіти, порівняння сучасного стану дистанційної освіти в Україні та країнах Західної Європи: зб. наук. праць: У 2 ч. – Суми, 2004. – Ч. 1: Педагогіка та методика навчання і виховання. – С. 44-48.
2. Жилінкова І. Дисертаційна освіта: комп'ютерні комунікації в сучасній освітній діяльності // Управління освітою. – Від 4 лютого 2003 р. – № 1.

але для цього потрібно записатись напередодні – це дає змогу ефективно спланувати робочий день викладача.

Зрозуміло, що у більшості випадків практичну частину занять студент освоює самостійно. Ми отримали багато вдячних відгуків після того, як запропонували студентам відеозаписи виконання практичних навичок – вони виявились надзвичайно корисними навіть для практикуючих медсестер. Надалі ми плануємо додати такі відеоматеріали до усіх практичних занять, що зможе компенсувати студенту відсутність живого контакту з викладачем. Ідеальним варіантом є створення їх самим викладачем дисципліни разом із студентами, що навчаються на очній формі навчання. Відеоматеріали повинні продемонструвати кожен крок виконання практичної навички із детальними поясненнями викладача-інструктора.

Необхідним виявилось також переглянути базу тестових запитань для встановлення їх валідності, як і ситуаційні задачі та запитання, що надсилаються студентам. Для отримання оцінки «добре» студентам пропонуються запитання, відповіді, на які легко знайти у матеріалах підготовки для практичних занять, якщо ж студент хоче отримати відмінну оцінку, він повинен дати відповідь на запитання вищого рівня, для чого необхідно працювати з додатковими джерелами літератури, запропонованими викладачем.

Ми плануємо розробити анкету для проведення опитування студентів-випускників, чії відповіді дозволять нам покращити якість та комфортність дистанційного навчання та в майбутньому привабити ще більше студентів.

Висновки. Загалом можна вважати, що дистанційне навчання є варіантом навчання майбутнього, яке може задовольнити прагнення людини підвищувати свій науковий рівень та кваліфікацію буквально не виходячи з дому. Сучасні технології є ефективним інструментом для забезпечення якісного навчального процесу, і ми повинні слідкувати за їх розвитком і використовувати їх.

3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ МОН України від 21.01.2004 р. № 40 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 15. – С. 241-253.

4. Jeanne Novotny M. Distance education in nursing / Jeanne M. Novotny, Robert H. Davis, editors. – 2nd ed. – 2006, Springer Publishing. – 256 p.